I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2023/657 RENDELETE

(2023. március 15.)

a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás, valamint az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtása és érvényesítése terén az Unió jogainak gyakorlására vonatkozó szabályok megállapításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikke (2) bekezdésére, 91. cikke (1) bekezdésére, 100. cikke (2) bekezdésére, 173. cikke (3) bekezdésére, 182. cikke (5) bekezdésére, 188. cikkére, 189. cikke (2) bekezdésére és 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ([2]),

mivel:

(1) A Tanács 2020. január 30-án megkötötte a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodást ([3]) (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás). Az említett megállapodás 2020. február 1-jén hatályba lépett.

(2) A Tanács 2021. április 29-én az Unió nevében megkötötte az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodást ([4]) (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás). Az említett megállapodást 2021. január 1-jétől ideiglenesen alkalmazták, és az 2021. május 1-jén hatályba lépett.

(3) Mind a kilépésről rendelkező megállapodás, mind a kereskedelmi és együttműködési megállapodás úgy rendelkezik, hogy valamely Fél bizonyos intézkedéseket fogadhat el azon konkrét esetekben, továbbá azon feltételek és eljárások szerint, amelyeket a megállapodásokban meghatároztak. Az említett intézkedések az érintett megállapodás szerinti egyes kötelezettségek felfüggesztését vonhatják maguk után.

([1]) HL C 365., 2022.9.23., 66. o.
([2]) Az Európai Parlament 2023. február 14-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2023. március 7-i határozata.
([3]) HL L 29., 2020.1.31., 7. o.
([4]) HL L 149., 2021.4.30., 10. o.

(4) Az Unió és az Egyesült Királyság egymás között egyéb olyan kétoldalú megállapodásokat köthet, amelyek a kereskedelmi és együttműködési megállapodást kiegészítő megállapodásoknak minősülnek, és az ilyen kiegészítő megállapodások az említett megállapodás által szabályozott átfogó kétoldalú kapcsolatok szerves részét és az átfogó keret részét képezik. Emlékeztetőül, a kereskedelmi és együttműködési megállapodás – 774. cikke (3) bekezdésének megfelelően – nem alkalmazandó Gibraltárra, és nem jár joghatással az említett területen.

(5) Amennyiben egyoldalú intézkedések elfogadása válik szükségessé a kilépésről rendelkező megállapodásban – beleértve az Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyvet –, valamint a kereskedelmi és együttműködési megállapodásban foglaltaknak megfelelően, az Uniónak – az Unió általános érdekének szem előtt tartásával – képesnek kell lennie arra, hogy a tagállamok teljeskörű bevonása mellett gyorsan, valamint arányos, hatékony és rugalmas módon megfelelően igénybe vehesse a rendelkezésére álló eszközöket. Az Uniónak abban az esetben is képesnek kell lennie megfelelő intézkedések meghozatalára, ha a kilépésről rendelkező megállapodás vagy a kereskedelmi és együttműködési megállapodás szerinti kötelező érvényű vitarendezés tényleges igénybevétele nem lehetséges, mert az Egyesült Királyság nem működik együtt az ilyen igénybevétel lehetővé tétele érdekében. Ezért meg kell állapítani az ilyen intézkedések elfogadására vonatkozó szabályokat és eljárásokat.

(6) Emlékeztetőül, az autonóm intézkedéseknek e rendelet értelmében a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([5]) összhangban történő elfogadására vonatkozó eljárás nem érinti a Tanács által a Szerződésekkel rá ruházott politikameghatározási, koordinációs és döntéshozatali funkcióinak folytatódó és állandó gyakorlását, amennyiben az az Unió és az Egyesült Királyság közötti megállapodások végrehajtását illeti.

(7) Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 16. cikkének (1) bekezdésében, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdésében meghatározott hatáskörök érvényesítése céljából a kilépésről rendelkező megállapodás, valamint a kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtásával kapcsolatos belső döntéshozatal tükröződik az (EU) 2020/135 ([6]) és az (EU) 2021/689 ([7]) tanácsi határozatokban. Annak érdekében, hogy a Tanács e tekintetben teljes mértékben gyakorolhassa politikameghatározási, koordinációs és döntéshozatali funkcióit, a Tanácsot folyamatosan, állandó és rendszeres jelleggel tájékoztatni kell az említett megállapodások végrehajtásáról, ideértve minden esetlegesen felmerülő nehézséget, így különösen az említett megállapodások esetleges megsértését és az olyan egyéb helyzeteket, amelyek az e rendelet alapján meghozott intézkedésekhez vezethetnek. E tekintetben a Tanácsot megfelelően és kellő időben tájékoztatni kell az Unió rendelkezésére álló, az említett megállapodások teljeskörű és megfelelő végrehajtásának biztosítását szolgáló lehetséges válaszokról, valamint a meghozott intézkedések nyomon követéséről.

(8) Az EUMSZ 218. cikke (10) bekezdésének megfelelően az Európai Parlamentet haladéktalanul és teljeskörűen tájékoztatni kell, hogy a Szerződéseknek megfelelően teljeskörűen gyakorolhassa előjogait. A Bizottságnak kellő időben tájékoztatnia kell az Európai Parlamentet minden esetlegesen felmerülő nehézségről, különösen a kilépésről rendelkező megállapodás, valamint a kereskedelmi és együttműködési megállapodás esetleges megsértéséről, továbbá más olyan helyzetekről, amelyek e rendelet alapján intézkedések meghozatalát eredményezhetik.

(9) Az e rendeletben megállapított szabályoknak és eljárásoknak elsőbbséget kell élvezniük az uniós jog azonos tárgyat szabályozó bármely olyan rendelkezésével szemben, amelyet EUMSZ alapján fogadtak el.

(10) Annak biztosítása érdekében, hogy ez a rendelet továbbra is megfeleljen a célnak, a Bizottságnak az e rendelet hatálybalépésétől számított három éven belül felül kell vizsgálnia annak hatályát és végrehajtását, és megállapításairól jelentést kell tennie az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának. Az említett felülvizsgálathoz adott esetben megfelelő jogalkotási javaslatokat kell mellékelni.

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

([6]) A Tanács (EU) 2020/135 határozata (2020. január 30.) a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás megkötéséről (HL L 29., 2020.1.31., 1. o.).

([7]) A Tanács (EU) 2021/689 határozata (2021. április 29.) az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodásnak, valamint az Európai Unió és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti, a minősített adatok cseréjére és védelmére vonatkozó biztonsági eljárásokról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről (HL L 149., 2021.4.30., 2. o.).

(11) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében – így különösen a kilépésről rendelkező megállapodás, valamint a kereskedelmi és együttműködési megállapodás alapján az Uniót megillető jogok gyors, hatékony és rugalmas gyakorlásának biztosítása érdekében – a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni az e rendelet alapján hozott intézkedések elfogadása, valamint adott esetben a kereskedelmet vagy egyéb tevékenységeket korlátozó intézkedések elfogadása céljából. Az említett hatásköröknek ki kell terjedniük az elfogadott intézkedések módosítására, felfüggesztésére vagy hatályon kívül helyezésére is. Az említett hatásköröket a 182/2011/EU rendeletnek megfelelően kell gyakorolni. Mivel a tervezett intézkedések általános hatályú jogi aktusok elfogadását vonják maguk után, és a tervezett intézkedések többsége az említett rendelet 2. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett területekre vonatkozik, az említett intézkedések elfogadására a vizsgálóbizottsági eljárást kell alkalmazni. A Bizottságnak azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat kell elfogadnia, ha kellően indokolt esetben ez rendkívül sürgős okból szükséges az Unió érdekeinek megfelelő védelme érdekében.

(12) Amennyiben a Tanács az EUMSZ 43. cikkének (3) bekezdése alapján úgy határoz, hogy részben vagy egészben felfüggeszti az Egyesült Királyság hajóinak a kereskedelmi és együttműködési megállapodás ötödik tárgyköre alá tartozó uniós vizekhez való halászati célú hozzáférését, figyelembe kell vennie az ilyen felfüggesztés hatékonyságát annak ösztönzésében, hogy az Egyesült Királyság megfeleljen a vonatkozó megállapodásnak és az abban meghatározott egyedi kritériumoknak. Az ilyen felfüggesztést a (EU) 2017/2403 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([8]) III. címének megfelelően az Egyesült Királyság egyedi hajóival kapcsolatban kell végrehajtani.

(13) Mivel e rendelet céljait – nevezetesen a kilépésről rendelkező megállapodás, valamint a kereskedelmi és együttműködési megállapodás alapján az Uniót megillető jogok gyakorlására irányadó szabályok és eljárások megállapítását, valamint a Bizottság arra való felhatalmazását, hogy elfogadja a szükséges intézkedéseket, beleértve adott esetben a kereskedelmi és együttműködési megállapodás hatálya alá tartozó kereskedelemre, beruházásra vagy egyéb tevékenységekre vonatkozó korlátozásokat – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e rendelet terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban. Továbbá, mivel csak az Unió részes Fele a kilépésről rendelkező megállapodásnak és a kereskedelmi és együttműködési megállapodásnak, az említett megállapodások tekintetében nemzetközi jogi szintű intézkedést csak az Unió hozhat. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) Ez a rendelet szabályokat és eljárásokat állapít meg a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről szóló megállapodás (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás), az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás), továbbá a kereskedelmi és együttműködési megállapodást kiegészítő megállapodások végrehajtása és érvényesítése terén az Uniót megillető jogok hatékony és időben történő gyakorlásának biztosítása érdekében.

(2) Ez a rendelet az Unió által elfogadott következő intézkedésekre alkalmazandó:

a) az érintett termékre vagy termékekre vonatkozó preferenciális elbánás ideiglenes felfüggesztése a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 34. cikkében meghatározottak szerint;

b) korrekciós intézkedések és a kötelezettségek felfüggesztése a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 374. cikkében meghatározottak szerint;

c) az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések és ellenintézkedések a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 411. cikkében meghatározottak szerint;

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2403 rendelete (2017. december 12.) a külső vizeken halászó flották fenntartható kezeléséről, valamint az 1006/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2017.12.28., 81. o.).

d) az Egyesült Királyság légitársaságai üzemeltetési engedélyeinek vagy műszaki jogosításainak elutasítása, visszavonása, felfüggesztése, korlátozása és feltételekhez kötése, valamint az említett légitársaságok tevékenységének elutasítása, visszavonása, felfüggesztése, korlátozása és feltételekhez kötése, a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 434. cikkének (4) bekezdésében és 435. cikkének (12) bekezdésében meghatározottak szerint;

e) az elfogadási kötelezettségek felfüggesztése a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 457. cikkében meghatározottak szerint;

f) korrekciós intézkedések a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 469. cikkében meghatározottak szerint;

g) kompenzációs intézkedések – így különösen a kötelezettségek felfüggesztése – a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 501. cikkében meghatározottak szerint;

h) korrekciós intézkedések és a kötelezettségek felfüggesztése a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 506. cikkében meghatározottak szerint;

i) a kereskedelmi és együttműködési megállapodáshoz csatolt I. jegyzőkönyv alkalmazásának felfüggesztése vagy megszüntetése az EUMSZ alapján elfogadott egy vagy több uniós program vagy tevékenység, vagy azok egy része tekintetében, a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 718. és 719. cikkében meghatározottak szerint;

j) választott bírósági vagy szakértői testületi eljárást követően a megfeleléssel összefüggésben ideiglenes ellentételezés felajánlása vagy elfogadása vagy a kötelezettségek felfüggesztése a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 749. cikkében meghatározottak szerint;

k) védintézkedések és az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 773. cikkében meghatározottak szerint;

l) a kereskedelmi és együttműködési megállapodás hatálya alá tartozó kereskedelmet, beruházást vagy egyéb tevékenységeket korlátozó intézkedések, ha a döntéshozatal nem lehetséges, mivel az Egyesült Királyság nem teszi meg az említett megállapodás vagy a kilépésről rendelkező megállapodás szerinti vitarendezési eljárás működéséhez szükséges lépéseket, beleértve az eljárás olyan indokolatlan késleltetését is, ami az együttműködés hiányát jelenti az eljárás során;

m) a kötelezettségeknek a kilépésről rendelkező megállapodás 178. cikke szerinti felfüggesztése egy választott bírói testület döntésének való megfeleléssel összefüggésben;

n) a kilépésről rendelkező megállapodáshoz csatolt, Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyv 13. cikkében meghatározott korrekciós intézkedések;

o) védintézkedések és az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések a kilépésről rendelkező megállapodáshoz csatolt, Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyv 16. cikke szerint.

2. cikk

Az Unió jogainak gyakorlása

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy végrehajtási jogi aktusok révén:

a) elfogadja az e rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett intézkedéseket, kivéve az Egyesült Királyság hajóinak a kereskedelmi és együttműködési megállapodás alá tartozó uniós vizekhez való halászati célú hozzáférése teljes vagy részleges felfüggesztését; és

b) amennyiben az intézkedés az 1. cikk (1) bekezdésében említett bármely megállapodás szerinti kötelezettség felfüggesztéséből áll, korlátozásokat vezessen be az érintett megállapodás hatálya alá tartozó kereskedelemre, beruházásra vagy egyéb tevékenységekre, amit egyébként a felfüggesztett kötelezettség kizárna.

Az említett végrehajtási jogi aktusokban adott esetben meg kell határozni az elfogadott intézkedések időtartamát.

(2) Az e rendelet alapján elfogadott intézkedéseknek a kitűzött célokkal arányosaknak kell lenniük, és hatékonyan kell ösztönözniük az Egyesült Királyságot az 1. cikk (1) bekezdésében említett megállapodásoknak való megfelelésre. Meg kell felelniük az említett megállapodásokban meghatározott egyedi kritériumoknak.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 1. cikk (2) bekezdésében említett intézkedéseket végrehajtási jogi aktusok útján módosítsa, felfüggessze vagy hatályon kívül helyezze. Az említett végrehajtási jogi aktusokban adott esetben meg kell határozni a felfüggesztés időtartamát.

(4) Amennyiben egy vagy több tagállamnak kifejezett aggályai vannak, az adott tagállam vagy tagállamok felkérhetik a Bizottságot az 1. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések elfogadására. Ha a Bizottság nem válaszol pozitívan egy ilyen felkérésre, kellő időben tájékoztatja a Tanácsot annak okairól.

(5) Ha az e rendelet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett, az egyensúly helyreállítását célzó intézkedések a tartósan fennálló jelentős eltérések okán egy évnél hosszabb ideig tartanak, egy vagy több tagállam felkérheti a Bizottságot, hogy aktiválja a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 411. cikkében előírt felülvizsgálati záradékot. A Bizottság kellő időben megvizsgálja az említett kérelmet, és mérlegeli, hogy adott esetben – a kereskedelmi és együttműködési megállapodás rendelkezéseinek megfelelően – a partnerségi tanács elé terjessze-e az ügyet. Ha a Bizottság nem válaszol pozitívan egy ilyen felkérésre, kellő időben tájékoztatja a Tanácsot annak okairól.

(6) Az e cikk (1) és (3) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktusokat a 3. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(7) Kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben a Bizottság azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogad el a 3. cikk (3) bekezdésében említett eljárás keretében.

(8) Amennyiben a Tanács az EUMSZ 43. cikkének (3) bekezdése alapján úgy határoz, hogy részben vagy egészben felfüggeszti az Egyesült Királyság hajóinak a kereskedelmi és együttműködési megállapodás alá tartozó uniós vizekhez való halászati célú hozzáférését, alkalmaznia kell az e cikk (2) bekezdésében meghatározott kritériumokat.

3. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot az Egyesült Királysággal foglalkozó bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet 3. cikke értelmében vett bizottságnak minősül. A 182/2011/EU rendeletnek megfelelően az Európai Parlament és a Tanács rendszeresen és haladéktalanul tájékoztatást kap a bizottsági eljárásokról.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 8. cikkét kell alkalmazni, összefüggésben annak 5. cikkével.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács a 182/2011/EU rendelet 11. cikkével összhangban bármikor gyakorolhatja az ellenőrzéshez való jogát.

4. cikk

Tájékoztatás

(1) A Tanács Szerződések szerinti, az (EU) 2020/135 és az (EU) 2021/689 határozatban tükröződő hatásköreinek érvényesítése érdekében a Tanácsot folyamatosan, állandó és rendszeres jelleggel tájékoztatni kell a kilépésről rendelkező megállapodás, valamint a kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtásáról.

(2) A Szerződések szerinti hatásköreinek érvényesítése érdekében az Európai Parlamentet – a Szerződésekkel összhangban – haladéktalanul és teljeskörűen tájékoztatni kell annak érdekében, hogy gyakorolhassa intézményi előjogait.

5. cikk

Kapcsolat az uniós jog egyéb rendelkezéseivel

Ezt a rendeletet az EUMSZ alapján elfogadott uniós jog bármely, azonos tárgyat szabályozó rendelkezésétől függetlenül kell alkalmazni.

Amikor a Bizottság benyújtja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtásáról és alkalmazásáról szóló éves jelentéseit, áttekintést kell adnia a kereskedelmi és együttműködési megállapodásra vonatkozóan beérkezett panaszokról és az ilyen panaszok nyomon követéséről, valamint az e rendelet 2. cikke alapján elfogadott intézkedésekről is.

6. cikk

Felülvizsgálat

2026. április 12-ig a Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának e rendelet alkalmazásáról, amelyhez adott esetben megfelelő jogalkotási javaslatokat mellékel.

7. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2023. március 15-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	J. ROSWALL